

Huolenpitoa tyhjiössä

Jumalan huolenpidosta on sekä helppo että vaikea puhua.

Helppoa se on vaikkapa silloin kun elämässään paljon raskaita vaiheita kokeneet vanhukset laulavat liikutuksen kyynel silmänurkassaan suosikkivirttään Kiitos sulle Jumalani. Virressähän luodaan katsaus elettyyn elämään ja sen pohjalta kiitetään ihan kaikesta, iloista ja suruista, päivän paisteesta ja pimeydestä, kukkasista ja ohdakkeista, keväästä ja syksyn synkän hetkistä. Lukemattomien ihmisten kokemus toden totta on se, että Jumalan huolenpito on kantanut läpi elämän, sen vaikeimmissakin vaiheissa, tai erityisesti juuri silloin.

Toisinaan kuitenkin puhe Jumalan huolenpidosta takertuu kurkkuun. Se tuntuisi oman tai lähimmäisen kokemuksen kielteiseltä. Se tuntuisi jotenkin liian kevyeltä puheelta. Se tuntuisi kärsivän ihmisen pilkalta. Se tuntuisi naiivilta uskonnolliselta tynnyttelyltä. Teologian ja uskon näkökulmasta se tuntuisi Jumalan salaisuuden hallentamiselta.

Jumala on meille pohjimmiltaan salaisuus. Samoin ihmiselämä, joka sisältää vääjäämättä sellaista särkyneisyyttä ja rajallisuutta, ettei se ole selitettävissä eikä hallittavissamme.

Ranskalainen filosofi Simon Weil on kuvannut ihmisen särkyneisyyttä putoamisena. Niinhän se on, vaikeuksien keskellä ihmisen kokemus muistuttaa putoamisen kokemusta: vapaa pudotus tyhjiyteen, tyhjentyneen kokemus, hapuilu pimeässä ilman tukevaa maata jalokojen alla. Weil jatkaa, kuinka tämän ihmisen sisäisen tyhjyyden voi täyttää vain armo. Siksi sana armo kätkee elämän syvimmän salaisuuden. Armohan merkitsee rakastetuksi tulemistä hetkellä, jolloin ei kyke-

ne näkemään itsessään mitään rakastamisen arvoista.

Jumalan salaisuus ja ihmiselämän salaisuus liittyvät toisiinsa: Meidän juuremme ovat näkymättömissä, ne ovat kätkeytyt salattuun Jumalaan. Meidän surumme on Jumalan kädessä. Meidän surusta ja pelosta syntyneeseen tyhjiyteen saapuu Jumalan salattu armo. Meistä pidetään huolta.

Meidän aikamme on sairastunut omaan armottomuuteensa. Armoton elämäntapa näkyy työssä ja vapaa-aikana: suorittamista, tehokkuutta, ylivoimaisten ongelmien keskellä yksin pärjäämistä, pätemistä, toisten alentamista, ainaista huolta liian vähästä tai liian paljosta rahasta. Lopputuloksesta ovat turvattomuus, välinpitämättömyys, kyltymättömyys, oman pahan olon maksattaminen heikommassa asemassa olevalla. Ja mitä häpeämättömämpi ja itsevarmempi on armottomuuden julkisivu, sitä syvemmälle häpeä ja syyllisyys ihmisen sisään kasautuvat. Sekä ”voittajien” että ”häviäjien”. Nyky-yhteiskunnassa ei osata antaa tilaa heikkoudelle, haavoittuvuudelle, surulle, katumiselle, anteeksiannolle ja -pyynnölle. Kuitenkin juuri ne olisivat kaikkein tärkeimpiä ihmisen ja yhteisön eheytykselle; häpeästä ja syyllisyydestä pääsemiselle.

Löytyykö 20, 30 tai 50 vuoden päästä enää niitä onnellisia vanhuksia, jotka saavat levollisen liikuttuneina yhtyä vanhaan virteen ja laulaa ”Kiitos sulle Jumalani armostasi kaikesta, jota elinaikanani olen saanut tuntea. Kiitos, että aina muistat, autat mua tuskissain. Kaikesta oi Herra sulle annan ikikiitoksen?”

Ville Niittynen
Seurakuntapastori
Rauma